

INFORMACINIS BIULETENIS NR. 104/ 2013 M. LIEPA

➤ Naujienos

Lietuvos pirmininkavimas ES Tarybai prioritetai švietimo srityje

Š.m. liepos 1 d. Lietuva pradėjo pirmininkavimą ES Tarybai.

Lietuvos pirmininkavimo prioritetai švietimo srityje artimiausią pusmetį bus aukštojo mokslo tarptautiškumas, lyderystė švietime, profesinio mokymo atvirumo skatinimas bei atviri švietimo ištekliai. Ateinantį rudenį Vilniuje bus surengtos konferencijos, kuriose vyks diskusijos Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai prioritetiniais klausimais.

Profesinio mokymo srities renginiai (už profesinį mokymą atsakingų direktorių susitikimas bei konferencija) vyks lapkričio 11-13 dienomis. Konferencijoje bus diskutuojama apie priemones didinti profesinio mokymo atvirumą, profesinio mokymo indėlį mažinant ankstyvąjį pasitraukimą iš mokymo įstaigų, taip pat bus aptariamos efektyvios tęstinio profesinio mokymo atvirumo skatinimo strategijos.

Daugiau informacijos apie Lietuvos pirmininkavimą ES Tarybai ir tuo metu vykstančius renginius rasite www.eu2013.lt.

Švietimo ir mokslo ministerijos informacija: http://www.smm.lt/web/lt/pranesimai_spaudai/europos-parlamente-pristatyti-lietuvos-pirmininkavimo-prioritetai-svietimo-srityje-aukstojo-mokslo-tarptautiskumas-lyderyste-svietime-profesinio-mokymo-atvirumo-skatinimas

Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai renginių kalendorius: <http://www.smm.lt/web/lt/renginiai/lietuvos-pirmininkavimas-es-tarybai-renginiai>

Europos pameistrystės aljanso startas

Europos Komisijos nariai Andrroulla Vassiliou (Švietimas, kultūra, daugiakalbystė ir jaunimas) ir László Andoras (Užimtumas, socialiniai reikalai ir įtrauktis) Leipcige (Vokietija) vykusiame 2013 m. pasauliniame profesinio meistriškumo konkurse *Wordskills* paskelbė Europos pameistrystės aljanso (*European Alliance for Apprenticeships*) pradžia. Aljansas padės kovoti su jaunimo nedarbu gerindamas pameistrystės (gamybinės praktikos) visoje ES kokybę ir didindamas tokios praktikos vietų pasiūlą. Taip pat bus siekiama pakeisti požiūrį į pameistrystę. Pirmiausia bus nustatytos sėkmingiausios pameistrystės (gamybinės praktikos) sistemos ES ir taikomi kiekvienai valstybei narei tinkami sprendimai.

Pritarimas aljansui išdėstytas pirmojoje bendroje Europos Komisijos, Lietuvos, kaip ES Tarybai pirmininkaujančios šalies, ir Europos lygmens profesinės sąjungos ir darbdavių organizacijų (Europos profesinių sąjungų konfederacijos (ETUC), BusinessEurope, Europos viešąsias paslaugas teikiančių darbdavių ir įmonių centro (CEEP) ir Europos amatų, mažų ir vidutinių įmonių asociacijos (UAPME)) deklaracijoje.

Daugiau informacijos apie deklaraciją ir aljansą rasite Europos Komisijos pranešime spaudai: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-634_lt.htm

Baigėsi 2013 m. pasaulinės profesinio meistrškumo varžybos *Worldskills*

2013 m. liepos 2-7 dienomis Leipcige vykusiose varžybose 46 gebėjimų kategorijose rungėsi virš 1000 vaikinių ir merginų iš 53 šalių. Daugiausiai aukso medalių laimėjo Korėja (12), Šveicarija (9), Kinijos Taipėjus (6). Kitos į pirmąjį dešimtuką pagal laimėtų medalių skaičių patekusios šalys: Japonija, Brazilija, Austrija, Vokietija, Prancūzija, Suomija, Jungtinė Karalystė.

Varžybas ir jų metu vykusius oficialius renginius aplankė net 205 tūkst. lankytojų, jas nušvietė daugiau nei 1000 žurnalistų.

Worldskills Leipzig 2013 interneto svetainė: <http://www.worldskillsleipzig2013.com>

Švietimo ir mokslo ministras Dainius Pavalkis: profesinės mokyklos Lietuvoje suteikia ir reikalingų praktinių įgūdžių, ir platesnį išsilavinimą; stiprinamas praktinis mokymas

Įsibėgėja mokinių priėmimas į profesines mokyklas: prašymus padavė daugiau nei 8,3 tūkst. kandidatų, tai sudaro beveik pusę visų galimų priimti mokinių. Trečdalis iš pareiškusiųjų norą mokytis profesinėse yra įgiję vidurinį išsilavinimą.

„Visuomenės požiūris į profesinį mokymą keičiasi, ateina vis daugiau norinčiųjų išmolti amato. Profesinis mokymas Lietuvoje yra pakankamai aukštos kokybės, orientuotas į darbo rinkai reikalingų specialistų ruošimą ir kartu išlaikantis balansą tarp praktinių įgūdžių ir platesnio išsilavinimo“, – sako švietimo ir mokslo ministras Dainius Pavalkis.

Pasak D. Pavalkio, Lietuvoje sėkmingai taikomi įvairūs praktinio mokymo modeliai: „Turime modernizuotas profesines mokyklas, kuriose didžiąją dalį – apie 70 proc. – mokymosi laiko sudaro praktinis mokymas mokykloje ar įmonėje. Profesinio mokymo įstaigų valdymo struktūrose tiesiogiai dalyvauja verslo įmonės, darbdaviai teikia profesinėms mokykloms siūlymus ir informaciją dėl specialistų poreikio jų regione, prisideda ruošiant mokymo programas ir kartu jas įgyvendina, paskui įdarbina absolventus. Profesines mokyklas baigiančių mokinių kvalifikaciją vertina akredituotos kompetencijų vertinimo įstaigos, tokios kaip Pramonės, prekybos ir amatų rūmai. Darbdavių vaidmuo vertinant profesinių mokyklų absolventų įgyjamą kompetencijas tik didės“.

Į praktiką orientuotas profesinis mokymas atspindi bendrą Europos Sąjungos šalių tendenciją artinti darbo ir mokymo sritis. Europos lygiu vis labiau akcentuojamas profesinio mokymo, organizuojamo realioje darbo vietoje, vaidmuo sprendžiant jaunimo nedarbo problemą. Pabrėžiama pameistrystės, kai besimokantieji daugiau laiko praleidžia įmonėse ir darbdaviai prisiima atsakomybę už mokymą, sėkmę. Liepos pradžioje atidarytas Europos pameistrystės aljansas, jungiantis Europos šalių valdžios, verslo ir socialinių partnerių organizacijų atstovus.

Švietimo ir mokslo ministerijos prioritetas profesinio mokymo srityje – stiprinti praktinio mokymo kokybę, daugiau laiko skirti praktikai darbo vietoje, investuoti į profesijos mokytojų mokymus ir kvalifikacijos tobulinimą, atnaujinti profesinio mokymo programas ir siūlyti didesnę mokymosi formų įvairovę. Šiuo metu panaudojant ES paramą Lietuvoje kuriami modernia įranga aprūpinti sektoriniai praktinio profesinio mokymo centrai, kuriuose gali praktikuotis ne tik profesinių mokyklų auklėtiniai, bet ir aukštųjų mokyklų studentai, įmonių darbuotojai.

Švietimo ir mokslo ministerijos informacija: http://www.smm.lt/web/lt/pranesimai_spaudai/ministras-d-pavalkis-profesines-mokyklos-lietuvoje-suteikia-ir-reikalingu-praktiniu-igudziu-ir-platesni-issilavinima-stiprinamas-praktinis-mokymas

Švietimo ir mokslo ministerijoje aptartos pameistrystės perspektyvos Lietuvoje ir praktinio mokymo realiose darbo vietose klausimai

2013 m. liepos 29 d. vykusį pasitarimą organizavo švietimo ir mokslo viceministrė Genoveita Krasauskienė, jame dalyvavo socialinės apsaugos ir darbo viceministras Aivaras Tušas, profesinio mokymo įstaigų vadovai. Susitikime tartasi, kaip didinti darbdavių vaidmenį rengiant specialistus, kaip darbdavius aktyviai įtraukti į profesinio mokymo ir studijų praktinės dalies organizavimą.

Profesinio mokymo įstaigų vadovai pasidalino pavyzdžiais organizuojant praktinį mokymą įmonėse, pristatė gerą patirtį bei galimas rizikas organizuojant praktinį mokymą darbo vietoje ir pateikė siūlymus dėl pameistrystės tolesnio diegimo. Europos lygiu akcentuojama pameistrystė – tai profesinio mokymosi forma, kai besimokantieji daug mokymosi laiko praleidžia įmonėse ir darbdaviai prisiima atsakomybę už mokymo įgyvendinimą.

Švietimo ir mokslo ministerija teiks siūlymus Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos rengiamam Nacionaliniam susitarimui dėl pameistrystės aljanso. Planuojama šį susitarimą teikti pasirašyti darbdavių atstovams, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Švietimo ir mokslo ministerijai ir profesinio mokymo įstaigoms.

Susitikime tartasi, kaip Lietuvoje intensyvuoti darbą rengiantis įgyvendinti Europos Komisijos rekomendacijas dėl Jaunimo garantijų iniciatyvos, skirtos jaunimo nedarbo mažinimui, kokių konkrečių veiksmų imsis Švietimo ir mokslo ministerija ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerija. Viena iš siūlomų Jaunimo garantijų iniciatyvą įgyvendinančių priemonių yra pameistrystė, taip pat įvairios kitos praktinio mokymo formos, stažuotės, profesinio orientavimo ir konsultavimo paslaugų plėtra.

Švietimo ir mokslo ministerijos informacija: http://www.smm.lt/web/lt/pranesimai_spaudai/svietimo-ir-mokslo-vice-ministre-g-krasauskiene-skatinsime-darbdaviu-istraukima-i-profesini-mokyma

Švietimo ir mokslo ministras Dainius Pavalkis: Europai būtina gebėjimų pasiūlą suderinti su paklausa darbo rinkoje

Kaip suderinti paklausą ir pasiūlą darbo rinkoje, tarėsi Vilniuje susirinkę ES šalių narių mokslo ministrai. Į ES mokslo ministrų susitikimą pakviesti verslo ir universitetų atstovai bei ekspertai kartu su mokslo politikos strategais dalinosi idėjomis, kaip identifikuoti ir ugdyti trūkstamus gebėjimus, įgūdžius ir kompetencijas, kaip derinti specialistų pasiūlą ir paklausą darbo rinkoje bei skatinti konkurencingus gebėjimus mokslo ir inovacijų srityje.

Skaičiai rodo, kad specialistų pasiūla ir paklausa ES darbo rinkoje šiuo metu prasilenkia. Nors Europa šiuo metu susiduria su dideliu nedarbu, kai kuriems sektoriams ir regionams kvalifikuotų specialistų trūksta. Pavyzdžiui, skaičiuojama, kad Europos Sąjungai papildomai reikėtų 700 tūkst. darbuotojų informacinių ir ryšių technologijų sektoriuje.

Europos Sąjungoje iš viso yra 2 mln. neužimtų darbo vietų. Pabrėžiama, kad Europos darbo rinkai reikalingi ne tik IT specialistai, bet ir biologai, farmakologai, gydytojai, slaugytojai bei inžinieriai. Europai taip pat reikia 800 tūkst. mokslininkų ir tyrėjų.

Švietimo ir mokslo ministerijos informacija: http://www.smm.lt/web/lt/pranesimai_spaudai/svietimo-ir-mokslo-ministras-dainius-pavalkis-europai-butina-gebejimu-pasiula-suderinti-su-paklausa-darbo-rinkoje

Europos ministrai Vilniuje tarėsi dėl jaunimo nedarbo mažinimo

Už socialinę apsaugą ir užimtumą atsakingi Europos Sąjungos ministrai 2013 m. liepos 11-12 d. Vilniuje vykusiame neformaliame susitikime ypatingą dėmesį skyrė jaunimo nedarbo problemai bei aptarė priemones, kaip derinti socialinę ir ekonominę politiką.

Jaunų žmonių nedarbas yra skaudi problema visai Europai. Jaunimo nedarbo lygis ES šiuo metu siekia daugiau nei 23 proc. ir yra dvigubai didesnis už suaugusiųjų nedarbo lygį. Yra valstybių, kur šis rodiklis perkopia ir 50 proc. Dėl to ES rinka kasmet netenka milijardų eurų, kyla rimta grėsmė Europos ekonomikai ir konkurencingumui.

Socialinės apsaugos ir darbo ministrės Algimantos Pabedinskienės teigimu, šalių patirtis rodo, kad jaunimo nedarbo lygis žymiai mažesnis ten, kur efektyviai veikia taip vadinamos pameistrystės schemos. Pameistrystės esmė – nuo pirmųjų studijų metų sudaromos sąlygos dirbti ir mokytis, tokiu būdu įgyjant ir teorinių, ir praktinių profesinių žinių.

Lietuva, kaip pirmininkaujanti ES Tarybai, Europos Komisija ir socialiniai partneriai liepos pradžioje Leipcige pasirašė ketinimų deklaraciją, kurioje numatė, kokių tolimesnių veiksmų bus imamasi dėl taip vadinamo Europos pameistrystės aljanso.

Neformaliame ES ministrų susitikime sutarta, kad šioje srityje itin svarbus valstybių narių ir socialinių partnerių bendradarbiavimas. Ypatingas vaidmuo tenka darbdaviams: mokymasis darbo vietoje galimas tik tuo atveju, kai darbdaviai kartu su mokymo įstaigomis rengia pameistrystės schemas, konkrečias mokymo programas bei populiarina šį mokymo modelį.

El. adresas: <http://www.socmin.lt/index.php?1550241377>

Studijas baigę absolventai iki rugpjūčio 30 d. kviečiami dalyvauti renginių cikle „Būk matomas“, kuris vyksta šalies teritorinėse darbo biržose

Pirmąją akcijos savaitę įvyko 67 renginiai, kuriuose dalyvavo apie 700 neseniai studijas šalies aukštosiose ir profesinėse mokyklose baigusiu absolventų. Čia žiniomis ir patirtimi aktyviai dalijosi apie 30 socialinių partnerių ir darbdavių: jaunimo reikalų koordinatoriai, atvirų jaunimo erdvių, turizmo ir verslo informacijos centrų, Krašto apsaugos savanorių pajėgų, VšĮ „Versli Lietuva“, Lietuvos profesinės sąjungos „Solidarumas“, Vilniaus m. savivaldybės specialistai bei darbdavių, paslaugas teikiančių gyvybės draudimo, maitinimo, statybos, miškininkystės, automobilių priežiūros srityse, atstovai.

Antrus metus organizuojama akcija siekiama ne tik sparčiau integruoti absolventus į darbo rinką, bet ir kiekvienam skirti individualų dėmesį, patarti ir padėti rasti geriausias profesines galimybes, supažindinti su darbo paieškos būdais, skatinti jaunuolius planuoti savo karjerą, ugdyti asmenines savybes ir gebėjimus.

Daugiau apie akciją „Būk matomas“: <http://www.ldb.lt/jaunimui/naudinga/Puslapiai/absolventams2013.aspx>

Lietuvos darbo biržos informacija:

<http://www.ldb.lt/Informacija/Veikla/Naujienos/UserDisplayForm.aspx?ID=6783>

Jaunimui ir ilgalaikiams bedarbiams – naujas projektas „Pagalba įsidarbinant“

Naujas galimybes jaunimui ir ilgalaikiams bedarbiams, labiausiai socialiai pažeidžiamiems žmonėms, atveria Lietuvos darbo biržos įgyvendinamas Europos socialinio fondo finansuojamas projektas „Pagalba įsidarbinant“. Šie žmonės galės įgyti darbo praktikos, trūkstančių žinių ir įgūdžių, atitinkančių darbo rinkos poreikius, tiesiogiai darbo vietose ir greičiau integruotis į darbo rinką. Projekto veiklose iš viso dalyvaus 6450 šalies teritorinėse darbo biržose registruotų bedarbių, iš jų daugiausia – 3450 jaunuolių iki 29 metų.

Projekto įgyvendinimo metu jaunimui iki 29 metų, ilgalaikiams bedarbiams ir bedarbiams, kuriems gresia ilgalaikis nedarbas, bus sudarytos galimybės dalyvauti dviejose projekto veiklose – darbo įgūdžių įgijimo rėmimo ir įdarbinimo subsidijuojant priemonėse.

Projektas „Pagalba įsidarbinant“, prasidėjęs šių metų liepos mėnesį, bus vykdomas iki 2014 metų rugsėjo 30 dienos. Projekto vertė – 31.515.853 Lt.

Lietuvos darbo biržos informacija:

<http://www.ldb.lt/Informacija/Veikla/Naujienos/UserDisplayForm.aspx?ID=6782>

➤ **Naujausi teisės aktai, publikuoti „Valstybės žiniuose“**

<i>Dokumento priėmimo data, numeris</i>	<i>Dokumento pavadinimas</i>	<i>Valstybės žinios (metai, numeris, straipsnio nr.)</i>	<i>Dokumento aprašymas ir nuoroda</i>
2013-06-26, Nr. 586	Dėl Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 2 punkto pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-240	2013, Nr. 70-3529	Pritarta Profesinio mokymo įstatymo 19 str. pakeitimo projektui. El. adresas: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=452657&p_query=&p_tr2=2
2013-06-28, Nr. V-606	Dėl 2013–2014 ir 2014–2015 mokslo metų bendrųjų profesinio mokymo planų patvirtinimo	2013, Nr. 72-3619	Bendrieji profesinio mokymo planai reglamentuoja formaliojo profesinio mokymo programų pirmajai kvalifikacijai įgyti vykdymą 2013–2014 ir 2014–2015 mokslo metais. El. adresas: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=452657&p_query=&p_tr2=2
2013-06-25, Nr. V-580	Dėl Švietimo ir mokslo ministro 2007 m. gruodžio 3 d. įsakymo Nr. ISAK-2332 „Dėl Nacionalinės profesinio orientavimo švietimo sistemoje programos patvirtinimo“ pakeitimo	2013, Nr. 74-3723	Programos paskirtis yra suplanuoti ir padėti racionaliai įsisavinti 2007-2013 m. programavimo periodo ES struktūrinių fondų ir bendrojo finansavimo lėšas, skiriamas profesiniam orientavimui. El. adresas: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=453428&p_query=&p_tr2=2
2013-07-11, Nr. V-363, 2013-07-29, Nr. V-406	Dėl Lietuvos darbo biržos prie socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus 2012 m. liepos 23 d. įsakymo Nr. V-377 „Dėl Profesinio mokymo teikėjų, kurie teikia profesinio mokymo paslaugas bedarbiams ir įspėtiems apie atleidimą iš darbo darbuotojams pagal formaliojo profesinio mokymo programas, sąrašo patvirtinimo“ papildymo	2013, Nr. 75-3817, Nr. 83-4218	Papildytas Profesinio mokymo teikėjų, kurie teikia profesinio mokymo paslaugas bedarbiams ir įspėtiems apie atleidimą iš darbo darbuotojams pagal formaliojo profesinio mokymo programas, sąrašas. El. adresas: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=453555&p_query=&p_tr2=2
2013-07-11, Nr. V-364 2013-07-29, Nr. V-404	Dėl Lietuvos darbo biržos prie socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus 2012 m. vasario 22 d. įsakymo Nr. V-96 „Dėl Profesinio mokymo teikėjų, kurie teikia profesinio mokymo paslaugas bedarbiams ir įspėtiems apie atleidimą iš darbo darbuotojams pagal neformaliojo profesinio mokymo programas, sąrašo patvirtinimo“ papildymo	2013, Nr. 75-3818, Nr. 83-4217	Papildytas Profesinio mokymo teikėjų, kurie teikia profesinio mokymo paslaugas bedarbiams ir įspėtiems apie atleidimą iš darbo darbuotojams pagal neformaliojo profesinio mokymo programas, sąrašas. El. adresas: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=453557&p_query=&p_tr2=2

➤ **Nauji leidiniai, tyrimai, ataskaitos, straipsniai**

Tipas	Pavadinimas	Autoriai	Aprašymas
Apklauso rezultatai	Profesijos neturinčių jaunuolių motyvacijos mokytis ir įgyti darbo rinkoje paklausia profesiją apklausa	Lietuvos darbo birža	2013 m. balandžio–gegužės mėn. Lietuvos darbo birža vykdė darbo biržoje registruotų profesinės kvalifikacijos neturinčių jaunų asmenų iki 25 m. amžiaus (toliau – respondentai) apklausa. Anketavimo būdu apklausta 4,9 tūkst. respondentų. Apklauso tikslas – nustatyti ir įvertinti respondentų registravimosi darbo biržoje tikslus, profesiją įgyti trukdančias priežastis, motyvaciją mokymuisi ir profesinės kvalifikacijos įgijimui. El. adresas: http://www.ldb.lt/Informacija/DarboRinka/Puslapiai/Apklausa.aspx?AspXPage=g_74BA386F45D541BEA55864260B990FA9:%2540ID%3D37
Trumpraštis	Europos profesinio mokymo kreditų sistemos (ECVET) galimybės ir kylantys iššūkiai	Cedefop	Naujausiam Cedefop informaciniame pranešime pristatoma Europos profesinio mokymo kreditų sistemos (ECVET) įgyvendinimo Europos šalyse situacija, apžvelgiamos įgyvendintos ar planuojamos ECVET plėtros strategijos, svarbiausi kylantys iššūkiai. El. adresas: http://www.cedefop.europa.eu/EN/Files/9080_lt.pdf
Naujienlaiškis	EQAVET newsletter	Europos profesinio mokymo kokybės užtikrinimo orientacinės sistemos (EQAVET) sekretoriatas	EQAVET naujienlaiškyje rasite: kaip EQAVET turėtų reaguoti į Europos Komisijos politinį dokumentą „Švietimo persvarstymas“, Austrijos ir Olandijos patirtis įgyvendinant mokymąsi darbo vietoje, Šveicarijos profesinio mokymo geroji patirtis, EQAVET 4-asis forumas ir kitus straipsnius. El. adresas: http://eqavet.eu/Libraries/Newsletters/EQAVET_Newsletter_ISSUE_7_EN.sflb.ashx Naujienlaiškio santrauka lietuvių kalba: http://eqavet.eu/Libraries/Newsletters/LT-EQAVET_Newsletter_Summary_7.sflb.ashx
Trumpraštis	Roads to recovery: three skill and labour market scenarios for 2025	Cedefop	Cedefop naujausioje prognozėje numatomos gebėjimų pasiūlos ir paklausos iki 2025 m. tendencijos pagal 3 scenarijus: bazinį (nedidelis ekonomikos atsigavimas), optimistinį (darant stipraus ekonomikos atsigavimo prielaidą) ir pesimistinį (numatant, kad ekonomikos nuosmukis tęsis). Pagal bazinį scenarijų darbo rinka sugrįš į iki prieš-krizinį lygį 2017-2018 m., pagal optimistinį scenarijų – 2015-2016 m., o pagal pesimistinį – situacija negerės iki 2025 m. Pagal bazinį scenarijų prognozuojama, kad 2012-2025 metais bus pasiūlyta 114 milijonų laisvų darbo vietų, iš jų – 10,5 milijonų – naujų darbo vietų. Numatoma, kad didės dirbančių aukštos kvalifikacijos reikalaujančius darbus (2025 m. – 44,1 proc. darbuotojų, 2010 m. – 41,9 proc. darbuotojų). Prognozuojama, kad visose profesijų grupėse reikės sudėtingesnių gebėjimų, laisvos darbo vietos bus daugiausiai tos, kurių negalima pakeisti technologijomis arba kitų šalių darbo jėga, jose dirbantys darbuotojai privalės mąstyti, bendrauti, organizuoti ir priimti sprendimus. Daugiausiai laisvų darbo vietų turėtų būti pasiūlyta distribucijos, transporto ir verslo paslaugų sektoriuose. El. adresas: http://www.cedefop.europa.eu/EN/Files/9081_en.pdf

➤ **Naudingi www adresai**

Cedefop naujienos (informacija apie leidinius, renginius, pranešimai spaudai, konkursai, parama projektams ir kt.)	http://www.cedefop.europa.eu/EN/news.aspx
VETAlert – Nauji leidiniai profesinio mokymo tematika Informacija apie naujausius profesinio mokymo srities leidinius, ataskaitas, kitus dokumentus Europos šalyse	http://www.cedefop.europa.eu/EN/Files/201307_VETAlert.pdf